

Asia: VN/21641/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Haaga-Helian opiskelijakunta Helga kiittää mahdollisuudesta lausua opetus- ja kulttuuriministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta. Helga näkee ehdotuksiin liittyen riskejä Suomen houkuttelevuuden ja kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta. Emme myöskään koe kestäväenä rahoitusmallin uudistuksen leikkauksia, joiden seurauksena korkeakouluille siirretään vastuu korvata puuttuva perusrahoitus muun muassa lukuvuosimaksuilla.

Esitämme seuraavat tarkemmat huomiot esitykseen liittyen.

Lausunnonantajan näkemykset koskien hakemuksen käsittelymaksun palauttamista

Helga ymmärtää käsittelymaksun palauttamisen taustalla olevat syyt, mutta ei kannata sitä. Helga näkee, että käsittelymaksuilla ei saada korjattua nykyisiä haasteita, esimerkiksi hakemusten laatua, vaan yksinkertaisesti vähennetään hakemusten määrää. Käsittelymaksulla ei tulisi myöskään paikata korkeakoulujen resursseja hakemusten käsittelyyn, vaan resurssit tulisi turvata muilla keinoilla. Jos käsittelymaksun käyttöönottoon päädytään, tulisi maksun summa pitää mahdollisimman alhaisena ja se tulisi palauttaa takaisin opiskelijalle opintojen alkaessa.

Lausunnonantajan näkemykset tilauskoulutuksen muutoksista

Helga näkee hallituksen esitykset tilauskoulutuksen muutoksista hyvinä ja haluaa kiittää niistä. Muutokset parantavat opiskelijoiden oikeusturvaa ja selkeyttää yhteistyötä korkeakoulujen ja tilaajien välillä. Muutoksilla on tärkeää tuoda opiskelijan etu keskiöön ja välttyä siltä, että ilmenneet ongelmat ja kohtuuttomat tilanteet eivät toistu tai uusia ongelmia ei synny enää tulevaisuudessa.

Lausunnonantajan näkemykset koskien lukuvuosimaksujen korottamista

Helga ei allekirjoita hallituksen esitystä lukuvuosimaksujen täyskatteellistamisesta ja siitä koituvista lukuvuosimaksujen korotuksista. Tämä muutos vaarantaa kansainvälisten osaajien houkuttelun Suomeen pitkällä aikavälillä, mikä ei edistä kansainvälistä osaamista. Opetus- ja kulttuuriministeriön arvion mukaan muutos vähentäisi EU/ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden määrää 43 %:lla. Esitys olisi siis ristiriidassa hallitusohjelman kanssa, jonka tavoitteena on lisätä kansainvälisten osaajien määrää Suomessa. Lukuvuosimaksujen täyskatteellistaminen voi myös johtaa suuriin muutoksiin apurahojen osalta, jota on todennäköisesti tulevaisuudessa vähemmän tarjolla. Nämä muutokset iskevät suuresti kansainvälisten opiskelijoiden talouteen, mikä voi luoda toisenlaisen kuvan kansainvälisyyden merkityksestä Suomessa.

Lukuvuosimaksujen täyskatteellistaminen on "kapula rattaisiin" korkeakoulutuksen kansainvälistymiselle sekä Suomen veto- ja pitovoimaisuudelle, eikä esityksessä ohimennen mainitut kannustimet Suomeen jäämiseksi valmistumisen jälkeen tule todennäköisesti olemaan riittäviä. Helgan näkemys on, että pitkällä ajalla lukuvuosimaksuista EU/ETA-maiden ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta tulisi luopua, ja ennen kuin tämä tavoite saavutetaan, tulisi lukuvuosimaksut olla kohtuullisella tasolla ja apurahajärjestelmien riittävän kattavat.

Helga näkee esityksessä kohtuullisena, että korkeakouluilla olisi kuitenkin tulevaisuudessakin vapaus periä lukuvuosimaksu vuotta pienemmissä osissa.

Lausunnonantajan näkemykset lukuvuosimaksujen kiertämisen ehkäisemisestä koskevasta muutoksesta

Helga näkee esityksen toimenpiteet lukuvuosimaksujen kiertämisen ehkäisemisestä ja muutoksista haitallisina. Lukuvuosimaksujen kiertämisestä on hyvin vähän näyttöä, eikä se kerro onko kyse lukuvuosimaksujen tarkoituksellisesta kiertämisestä, vai että opiskelija on työllistynyt ja näin ollen halunnut vaihtaa oleskelulupaperustetta. On hyvin ristiriitaista, että kansainvälisiä opiskelijoita asetetaan eri asemaan kuin perus töissä käyviä. On valtion edun mukaista, että Suomessa on enemmän työelämässä mukana olevia. Työnteko lisäksi tukee integroitumista yhteiskuntaan ja edesauttaa Suomeen jäämistä myös valmistumisen jälkeen. Lisäksi työllistyminen opintojen aikana on usealle opiskelijalle pakonomaista tullakseen toimeen ja tällaiset toimenpiteet voivat pahimmillaan haastaa kansainvälisten osaajien ajatuksia Suomessa työllistymisestä, mikä on yksi suurimmista pitovoimatekijöistä kansainvälisille opiskelijoille jäädä Suomeen.

Lausunnonantajan näkemykset tiedonsaantioikeuden lisäämisestä

-

Hirvonen Ilona
Haaga-Helian opiskelijakunta Helga

Martikainen Rico
Haaga-Helian opiskelijakunta Helga